

In the Supreme Court of South Africa
In die Hooggeregshof van Suid-Afrika

{ Appellate Provincial Division)
Provinsiale Afdeling)

Appeal in Civil Case
Appel in Siviele Saak

Marine Enterprises (Pty) Ltd Appellant,

versus

Publications Control Board Respondent

Appellant's Attorney
Prokureur vir Appellant

G. J. S. S. S.

Respondent's Attorney

Prokureur vir Respondent

D. J. S. A. (B. M. S. M.)

Appellant's Advocate

Advokaat vir Appellant

E. J. J.

Respondent's Advocate

Advokaat vir Respondent

R. Kruger

Set down for hearing on

Op die rol geplaas vir verhoor op

26-9-75

1.2.8.9.11

Baron Van Blerk, A.C.J., Botha, Botha, Hofmeyr A.J.

Kotze A.J.A.

(W. L. D.)

Jour - 9.45-11.00, 11.15-12.15, 2.30-2.45

Kruger - 12.15-12.45, 2.15-2.30,

C.A.U.

Maak die voormelde appel
met koste afgewys

(Mitpraak per
Van Blerk W.H.R.)

11/11/75

[Signature]

Bills taxed—Kosterekenings getakseer

Writ issued
Lasbrief uitgereik

Date and initials
Datum en paraaf

Date Datum	Amount Bedrag	Initials Paraaf

IN DIE HOOGGEREGSHOF VAN SUID-AFRIKA

(APPELADELING)

In die saak tussen:

MAME ENTERPRISES (EIENDOMS) BEPERK

Appellant

en

DIE RAAD VAN BEHEER OOR PUBLIKASIES

Respondent

Coram: VAN BLERK, Wnd. HR., BOTHA, CORBETT, HOFMEYR, ARR.

et KOTZÉ Wnd. AR.

Verhoor: 26 September 1975

Gelewer: 11 November 1975.

UITSpraak

VAN BLERK Wnd. HR. :

Dit is 'n appel teen 'n uitspraak van die
Transvaalse Provinsiale Afdeling waardeur 'n appel teen 'n
beslissing van die respondent, die Raad van Beheer oor
Publikasies van die hand gewys is. Die respondent het in

Januarie...../2

Januarie 1975 ingevolge die Wet op Publikasies en Vermaak-
 likhede, 1963,, (Wet No. 26 van 1963) 'n 1975 kalender wat
 deur appellant versprei is as ongewens verklaar. Die ka-
 lendar bestaan uit ses blaaie, een blad vir elke twee maan-
 de van die jaar. Op die voorbladsy van elk van die ses
 blaaie is die dae en datums van twee maande van die jaar
 en 'n foto van 'n naakte jong vrou,, behalwe dat in die geval
 van die een foto waar die vrou 'n breërandhoed op het en in
 'n ander geval die vrou 'n lendedoek om die heupe het. Die
 lengte van elke foto is 38 sentimeter. Die breedte van
 die fotos wissel ooreenkomstig die liggaamlike houding
 in elk van die ses fotos. Die breedste is 22 sentimeter.
 Vyf sesdes van elke voorbladsy word deur 'n foto beslaan.
 Die kalenderinformatie bevat nie die gebruikelike vermeld-
 ing van vakansiedae en maansveranderings nie. Dit meld
 op elke voorbladsy slegs die jaartal, die name van die
 betrokke twee maande, die datums en die name van die dae.
 Die fotos wat in die kalender verskyn, is uit 'n aantal van

agt fotos van kleiner formaat gekies en is vergroot.

Hierdie fotos is in 1973 deur respondent as aanstootlik verklaar. Teen dié beslissing het die appellant met wel-slae na die Witwatersrandse Provinsiale Afdeling in hoër beroep gegaan voor Nicholas, R. Die gewysde is Mame Enterprises v. Publications Control Board 1974 (4) SA 217 (W).

Dit is daar bevind dat die betrokke fotos, alhoewel die aanbieding daarin van die naakte vrou vir baie Suid-Afrikaners skokkend of walglik sal wees, nie onwenslik en aanstootlik vir die openbare sedes, volgens die toets ooreenkomstig artikel 6 (1) (b) van die betrokke Wet, is nie. Die hele subartikel 6 (1), - behalwe dat 'n aantal onderwerpe in subartikel 6 (1) (c) vermeld, weggelaat is - lui soos volg:

"Indien by 'n regsgeding ingevolge

hierdie Wet die vraag ontstaan

of enige stof onbetaamlik of on-

welvoeglik of vir die openbare

sedes aanstootlik of skadelik is,

word...../4

word daardie stof geag-

(a) onbetaamlik of onweloweglik te wees in-
 dien dit na die oordeel van die hof
 die strekking het om die gedagtes van
 persone wat waarskynlik aan die uit-
 werking of invloed daarvan blootgestel
 sal word, te verderf of te laat ontaard;
 of

(b) vir die openbare sedes aanstootlik te
 wees indien dit na die oordeel van die
 hof waarskynlik skokkend of walglik sal
 wees vir persone wat dit waarskynlik
 sal lees of sien; of

(c) vir die openbare sedes skadelik te wees
 indien dit na die oordeel van die hof
 op onbetaamlike wyse handel met moord,
 selfmoord, die dood,
 ...geslagsverkeer, prostitusie,

wellus...../5

wellus, hartstogtelike liefdestonele,...

.....naaktheid, skamele of
ontoereikende kleding,

...of 'n ander soortgelyke of ver-

wante verskynsel; of

(d) onbetaamlik of onweloweglik vir die

openbare sedes aanstootlik of skadelik

te wees indien dit na die oordeel van

die hof op enige ander wyse die sedes

ondernem."

Die motivering van die bevinding dat die betrokke

fotos nie deur subartikel (b) getref word nie, blyk uit

die volgende aanhaling uit die uitspraak van Nicholas, R.,

naamlik:

"It must be accepted that many South Africans

would be outraged or disgusted by the treat-

ment of the nude female in the photographs

under consideration. The attitude of such

persons...../6

persons being what it is, however, it is highly unlikely that they would place orders for these photographs in response to the applicant's advertisements, and it was not suggested on behalf of the respondent that there is any other way in which they would be likely to see them. In my view, therefore, these photographs are not "undesirable" as being "offensive to the public morals".

Hierdie bevinding is gemaak op die bewerings deur appellant, dat dit 'n posbestellingsbesigheid daarop na hou wat handelsdryf met fotos van naakte of gedeeltelik naakte vrouens, dat die handelsvoorraad uit sodanige fotos bestaan, dat die besigheid in 'n behoefte voorsien wat kunstenaars ervaar om geskikte fotos vir figuurstudiewerk te bekom en dat die fotos slegs op bestelling verkry kan word.

Die appellant het hier, soos in die hof a quo, die

kwessie...../7

kwessie in limine geopper dat die fotos op die kalender wesenlik dieselfde fotos is as dié wat die onderwerp van die appél was wat voor Nicholas, R. gedien het, behalwe dat dié op die kalender slegs vergrotings is wat getint is met 'n sepia-proses. Dit is betoog dat aangesien Nicholas, R. die fotos nie as onwenslik, soos beoog deur Wet 26 van 1963, verklaar het nie, die beslissing, wat 'n uitspraak in rem is, 'n pleit van res judicata fundeer of, in die alternatief, aangesien die geskil tussen dieselfde partye was en die uitspraak beskou moet word as synde in personam is dit res judicata en beslissend tussen die partye.

Die vraag waarom die geskil hien gaan, is of lede van die publiek waarskynlik die fotos wat op die kalender pryk sal sien en daardeur geskok of gewalg sal word. Dit spreek vanself dat fotos op 'n kalender wat in die handel verkoop word teen wil en dank deur mense van alle vlakke van die lewe gesien sal word. Die wyse van publikasie van die fotos in hierdie geval is gans anders as dié van fotos wat

slegs op bestelling verkry kan word vir besit deur kunststude-
dente. Om die rede alleen is die geskilpunt hier gans an-
ders as die wat Nicholas, R. moes besleg. Die hof a quo
het tereg die kwessie wat in limine geopper is, verwerp.

Die hof a quo het bevind dat die fotos op die kalen-
der aanstootlik is soos beoog deur artikel 6 (1) (b) en for-
muleer sy sienswyse soos volg:

"It seems to me that having regard to the
fact that a calender is used in the present
case, a great many people in South Africa
would see it and I have no doubt would
also be outraged or disgusted by the way
the nude female body is presented on these
calenders. One can accept that these cal-
enders would have a big circulation - accor-
ding to the papers before me 50 000
have already been printed - it can be
accepted that these calenders would be

displayed...../9

displayed in many places throughout the country and it can be readily accepted that these calenders will be displayed in places where the public have access to. Examples of these places have been placed before this Court and also on the papers, by the respondent. I do not intend repeating them. A probable result of the wide publication of the calenders could be that the very people who would be "outraged or disgusted" by them, and who would not normally make any effort to purchase them, could be confronted by them in the most unexpected places and under the most trying conditions."

Opsommenderwyse is appellant se kritiek teen hierdie gevolgtrekking dat dit nie geregverdig word deur die informasie bevat in die beëdigde verklarings en aanhangsels

daartoe...../10

daartoe nie.

Soos gesê in Publications Control Board v. William Heinnemann Ltd. 1965 (4) SA 137 (A) op bl. 148 is die vraag wat onder artikel (1) (b) ontstaan, of na die oordeel van die hof die waarskynlike aanskouers van die fotos sodanig daardeur beïnvloed sal word, dat dit hul sal skok of walg.

Begryplik sal die reaksies van persone wat die fotos waarskynlik sal sien nie dieselfde wees nie. Sommige se gevoel mag al so afgestomp wees van aanskoue van stof van dié aard dat dit nie meer skok of walg nie, ander weer, wat so-genaamd byderwets is, mag dit aanvaar as gepas vir die t~~h~~ant van die tyd, maar die vraag is of daar wel persone sal wees wat dit waarskynlik sal sien en vir wie dit skokkend of walglik sal wees.

Namens appellant is betoog dat dit nie bewys is, en nie deur die hof a quo bevind is, op watter wyse die fotos aanstootlik is nie want naaktheid van dié vroue liggaam per se is nie aanstootlik nie, en die vraag of dit aanstootlik is

al dan nie sal afhang van die wyse waarop daarmee gehandel is. Vir die stelling is verwys na wat Steyn HR. gesê het in die Heinemann-saak supra op bl. 148, naamlik:

"From the provisions of sec. 6 (1) (c) of the Act, moreover, it is obvious that the Legislature has not sought to bar publications dealing with matters such as

'sexual intercourse, prostitution, promiscuity, white slavery, lust, passionate love scenes, homosexuality, sexual assault, rape, sodomy.....sexual bestialitymarital infidelity, adultery',

or any similar phenomenon, merely because they deal with such matters. Whether or not such publications offend against the Act is made dependent upon the manner in which they deal with such matters. It would be incongruous to construe the other provisions...../12

provisions of sec. 6 in such a manner as to
 proscribe what this provision by the clear-
 est implication permits.¹¹

Subartikel (b), waaroor dit hier gaan en subartikel (c)
 handel met verskillende gevalle waar die aanstootlike of on-
 betaamlike stof 'n uitwerking het. In die geval van (b) is
 die uitwerking van die aanskoue van die fotos die reaksies
 van persone wat die fotos sal sien. Die reaksies van mense
 is subjektief terwyl in die geval van (c) die stof skadelik
 vir die openbare sedes is op grond van die objektiewe maat-
 staf, naamlik, die onbetaamlike wyse waarop die stof met ge-
 noemde sake of verskynsels in die lewe handel. Dit is egter
 nie nodig om 'n mening uit te spreek oor die betoog dat dit
 vir die respondent nodig was om aan te voer op watter wyse
 die fotos aanstootlik is nie. Die fotos self is die spre-
 kendste getuienis van wat dit werklik is, gevolglik sou vi-
 suele getuienis deur besigtiging daarvan 'n beskrywing van
 die wyse waarop dit aanstootlik is oorbodig maak. Soos

Wigmore par. 792 sê: "A photograph.....is a witness' pictured expression of the data observed by him and therein communicated to the tribunal more accurately than by words."

Dit is soos namens appellant betoog dat algemeen gesproke, naaktheid per se nie aanstoot gee nie, aan die anderkant weer is daar mense vir wie die publikasie van die naaktheid van die vrou skokkend is omdat dit 'n onttering is van dié liggaam wat die mens baar. Daar is ook op gewys dat dit nie vreemd is om feitlik naakte fotos van jong vroue in tydskrifte te sien nie, waar sulke fotos as reklametegniek vir die verkoop van handelware gepubliseer word, of om by strandoorde feitlik naakte vroue in lewende lywe te sien nie met slegs 'n skamele bedekking van die borste en die skaamdeel-area met die minimum verberg. Afgesien daarvan dat die naaktheid in genoemde gevalle nie vergelykbaar is met dié in die onderhawige geval nie, is die mode van die dag nie 'n verskoning nie, want soos Steyn HR. op bl. 149 van die Heinemann-saak sê: "It would be no answer to the pro-

hibitions...../14

hibitions in the Act to show that what Parliament has thought fit to forbid is the very height of contemporary fashion."

Die liggaamlike houdinge van die modelle op die kalender prostitueer die liggaam van die vrou; die gelaatsuitdrukkinge van sommige, gepaard met die liggaamshouding, is uitlokkend, en dit uiter behaagsug met 'n beloering van wulps wellus. Dit, na eie oordeel, is die waarskynlike indruk wat die fotos op sommige persone, veral van die vrouegeslag, wat dit sien, sal maak en sal skok of sal walg. Dit val nie hier te betwyfel dat 'n aansienlike getal van sodanige persone waarskynlik die fotos sal sien nie. 'n Kalender word nie in 'n boekrak gesit of in 'n laai gebêre nie. Dit word gewoonlik so geplaas dat dit maklik gesien en geraadpleeg kan word. Volgens die stukke, en dit is seker algemene kennis, sal die kalenders, wat bedoel is om aan die publiek verkoop te word, oop en bloot in besigheidsplekke geplaas word. Daar sal lede van die publiek van beide geslagte, en alle ouderdomme, wat daar om besigheidsredes kom, in teen-

woordigheid van vreemdes teen wil en dank daarmee gekonfronter word en daarteen moet vaskyk, hoe embarrasserend dit ook al vir hul mag wees..

Die appel word van die hand gewys met koste.

PJ van Blerk

Van Blerk

Wnd. Hoofregter

Botha	AR.	)	
Hofmeyr	AR.	)	stem saam
Kotzé	Wnd. AR.	)	

IN THE SUPREME COURT OF SOUTH AFRICA.

(APPELLATE DIVISION)

In the appeal of:

MAME ENTERPRISES (PROPRIETARY) LIMITED... Appellant

versus

PUBLICATIONS CONTROL BOARD Respondent

Coram: Van Blerk, A.C.J., Botha, Corbett et Hofmeyr, JJA.
et Kotzé, A.J.A.

Date of Hearing: 26 September 1975.

Date of Judgment: 11 November 1975.

J U D G M E N T

CORBETT, J.A.:

I agree, broadly for the reasons stated by the
Acting Chief Justice, that the appeal should be dismissed
with costs.

In regard to the ground of appeal based upon the
point/.....

point in limine to the effect that the judgment of
NICHOLAS, J., in the earlier appeal (Mame Enterprises
v. Publications Control Board, 1974 (4) SA 217 (W))
rendered the matter res judicata, I am in complete agree-
ment with the judgment of VAN BLERK, A.C.J., and have
nothing to add.

As to the merits of the matter, I endorse
the interpretation which has been placed upon section
6(1)(b) of Act 26 of 1963 in the main judgment. The
enquiry as to whether "matter" is likely to be outrageous
or disgusting to persons who are likely to read or see it
involves an evaluation of the matter in question and a
consideration of the impact which it is likely to have
upon likely readers or viewers. If the probable im-
pact upon a substantial number of likely readers or
viewers (see Publications Control Board v. William
Heinemann Ltd., 1965 (4) SA 137 (AD), 150) is one of
outrage or disgust, then the matter is deemed to be
offensive to public morals and the publication in which

it/.....

it is contained is deemed to be undesirable (section 5(2)(a) and 6(1)(b) of the Act).

Each of the six photographs, which are the cause of appellant's calendar having been declared an undesirable publication by the Board and which constitute the matter under enquiry in this appeal, depicts a woman (presumably a photographer's model) in a particular pose. In each case she is nude or virtually nude. In each case, too, the pose (which varies from photograph to photograph), the expression on the model's face, the background and the trappings are such that it is clear that the photographs were intended to evoke some degree of erotic stimulation. The pictures have little or no artistic merit. In my view, they are, in varying degrees, audacious, vulgar and in poor taste.

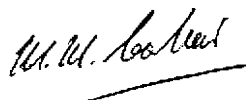
In assessing the likely impact on likely viewers, it must be conceded at once that not all viewers would be outraged or disgusted. This is a highly subjective field and different persons, who are neither prudes nor libertines, may react differently to nudity and what, in this case, amounts to the commercial exploitation of the female form. Attitudes to nudity and the eroticism/....

eroticism that may be associated therewith have oscillated throughout the ages and are seldom static. Nor are the same attitudes adopted uniformly throughout society at any one given time, particularly in periods of change. Some moral attitudes of a bygone age may appear absurd today; and by the same token contemporary attitudes may excite derision in the years to come. In this milling, diverse and dynamic pot-pourri called society, views may legitimately differ in this sphere.

Having said this, I wish to record my firm conviction that, bearing in mind the mode of publication, there are in our society today, a substantial number of likely viewers of the six photographs who would probably find them outrageous or disgusting. It seems to me that the mode of the proposed publication, i.e., through the medium of a calendar freely marketed on a large scale, is a decisive factor in this case. It would probably result not only in persons who of their own accord, would not wish to look at the pictures being confronted willy-nilly therewith/.....

therewith, but also in persons who might not react with outrage or disgust to seeing the pictures in circumstances of privacy nevertheless being outraged or disgusted by being confronted with them in public and, possibly, in the company of friends or members of their families. For these reasons alone the enquiry which must be made in this case is substantially different from that with which NICHOLAS, J., was concerned in the earlier case.

I concur, therefore, in the finding that the calendar is an undesirable publication.

M.M. CORBETT

BOTHA, J.A.) Concur
KOTZÉ, A.J.A.)